

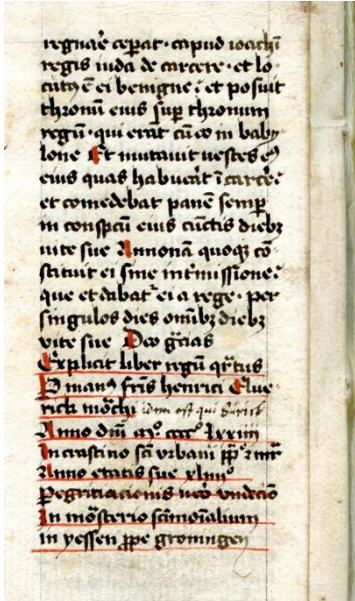
NIEUWSBRIEF WINTER 2023-2024

Beste lezers,

Hierbij ontvangt u weer onze halfjaarlijkse Nieuwsbrief, boordevol Yesse-wetenswaardigheden. We doen ons best op locatie de nodige activiteiten te organiseren, maar momenteel gebeurt er vooral heel veel achter de schermen. We informeren u er graag over!

Wegens de lengte van deze Nieuwsbrief vindt u hieronder een inhoudsopgave, met paginanummers:

2. Handschrift Henricus Elverick, een schrijvende monnik te Yesse
Stichting Het Groninger Landschap:
 - Historische wandeling in De Vork
 - Ontwikkeling Kloosterterrein: Herinrichtingsplan Yesse
 - Artikel over Yesse in Golden Raand, kwartaalblad Groninger Landschap
3. Nieuwsbrieven staan op de website
Afsluiting seizoen met Yesser markt met een Mariabeeld als geschenk
4. De Yesser Kring
5. Bezoek Douwe Veenstra en Jakob Loer
Gemeente Groningen:
 - Toekomstig Cultureel Beleid
 - Bezoek wethouder Kirsten de Wrede
 - Gesprek met Peter Teerhuis, beleidsmedewerker
6. Het graf van Abt Boyng in Maulbronn
7. 11 november: Sint Martinus
8. Coöperatie Sterke Musea
Geschiedenis van en te Yesse
Wat biedt 2024?

Handschrift Henricus Elverick

Uit de totale kloosterperiode van Yesse is slechts een handschrift bekend. Of het er ooit meer geweest zijn, zal vermoedelijk ongewis blijven. Rond 1995 verbleef Prof. Dr. Jos Hermans in Paderborn, waar hij gewezen werd op een middeleeuws handschrift waarin vermeld stond dat het in 1474 in Yesse bij Groningen was geschreven. Recent heeft Yesse een aantal scans hiervan mogen ontvangen van de Erzbischöfliche Akademische Bibliothek in Paderborn, waar het nog steeds in bewaring is. In 2024 hoopt Yesse, 550 jaar na de datering, meer aandacht aan dit handschrift te besteden.

De afbeelding laat de slotpagina van het handschrift (Codex 222) zien, met in de laatste regel 'in Yessen bij Groningen' en iets hoger de naam van de schrijver: Henricus Elverick

Stichting Het Groninger Landschap

1. Historische wandeling in De Vork

Op 1 december 2022 heeft de stichting Het Groninger Landschap een weiland ten noorden van de voormalige kloostergracht kunnen aankopen. Voor Yesse gaat hiermee een lang gekoesterde wens in vervulling, omdat hiermee de toegang tot het kloosterterrein aan de noordzijde aangelegd kan worden. Dat is weer mede bepalend voor de manier waarop het terrein Essen 7 (ook eigendom Groninger Landschap) in de nabije toekomst ingericht gaat worden. Deze herinrichting raakt ook aan het wandelpark De Vork. De toegang daar naartoe in Essen loopt over genoemd weiland. Het Groninger Landschap wilde een kloosterwandeling door De Vork ontwikkelen, die inmiddels goeddeels klaar is. Het ziet er veelbelovend uit. Zodra de 'digitale begeleiding' klaar en ter beschikking is, zullen wij dit melden.

2. *Ontwikkeling Kloosterterrein*

Hierboven werd het al even genoemd en ook Yesse gaf al eerder uitleg: De herinrichtingsideeën voor het kloosterterrein zijn inmiddels door de Stichting Het Groninger Landschap vastgelegd in een Inrichtingsplan; de begroting moet nog nader uitgewerkt en vastgesteld worden.

3. *Artikel over Yesse in Golden Raand*

In het zomer/herfstnummer van Golden Raand, het kwartaalblad voor begunstigers van Het Groninger Landschap, heeft een mooi artikel gestaan over het kloosterterrein. Het ligt uiteraard ter inzage in het bezoekerscentrum

Nieuwsbrieven staan op de website

Naast onze ANBI-gegevens staan nu ook Nieuwsbrieven op de website. Bij rondzending van een Nieuwsbrief zal de vorige online geplaatst worden. Uiteraard krijgen donateurs en een aantal direct betrokkenen ook in de toekomst de Nieuwsbrief als eerste per mail toegezonden.

Afsluiting seizoen met Yesser Markt

Voor het eerst werd dit jaar het seizoen afgesloten met een 'markt', waar, zoals het een markt betaamd, iedereen welkom was. Het was dan ook verheugend een mooie mix aan bekenden en onbekenden te mogen ontvangen. Het programma dat was voorbereid kwam nauwelijks aan bod, maar op de markt is de klant koning! Het was een geslaagde

opzet die voor herhaling vatbaar is. Omdat ook een markt weersafhankelijk is gaan we op zoek naar een zonnige dag in 2024. En oh ja, de prijsvraag leverde na loting een waardige prijswinnaar op (of eigenlijk twee) die de oplossing goed had: OLVVYBvO: Onze Lieve Vrouwe van Yesse Bid voor Ons. De

prijswinnaars hebben bericht gehad en zijn daarmee in 2024 vrijgesteld van hun donatie, gefeliciteerd!

Mariabeeld

Tijdens deze middag kreeg Yesse een wel heel bijzonder cadeau. Buren hadden al heel lang een gipsen beeldje in bezit, waarvan zij (en 'wij van Yesse') lang geleden enige tijd dachten dat het een replica van het Mariabeeld van Yesse zou betreffen. Al snel, in 1999, werden we uit de droom geholpen toen Jakob Loer, Aduardkenner bij uitstek, de Manifestatie 'Tussen kunst en koe' bezocht. Het beeldje was daar te zien. Jakob was overduidelijk: dit beeldje is een replica van het kloosterbeeld van Aduard. Het originele beeld bestaat nog en is te

zien in de kerk van Zuidhorn. Een illusie armer, een waarheid rijker. Het gipsen beeldje bleef in Essen. De burens achtten nu de tijd rijp om er afstand van te doen en het aan Yesse aan te bieden, om het ook voor de toekomst te bewaren. Het werd uiteraard in dank aanvaard; met dit verhaal in het achterhoofd en de binding die toch tussen Aduard en Yesse bestaat is het een mooi beeld met een mooi verhaal! Yesse zal het beeld uiteraard met zorg bewaren en bij gelegenheid tonen aan publiek. Dank Jos en Maria!

De Yesserkring

Zoals aan de donateurs gemeld, is het Yessebestuur op zoek naar nieuwe bestuursleden, van een jongere generatie. Een oproep aan donateurs om eens rond te kijken heeft tot nu toe geen resultaat opgeleverd. In onze zoektocht kwamen we in contact met Cathrien Santing, hoogleraar geschiedenis bij de Rijksuniversiteit Groningen. Zij stelde voor om een soort denktank om het bestuur heen te organiseren, om daarmee een bepaald niveau van kwaliteit van onze voorlichting te bereiken en / of handhaven. Een serie uitnodigingen werd grotendeels per kerende mail aanvaard, zodat in oktober een eerste bijeenkomst werd belegd. De eerste kennismaking verliep enthousiast, in het voorjaar zal de groep weer bijeenkomen.

Bezoek Douwe Veenstra en Jakob Loer

Enige tijd geleden stelde Jakob Loer, Aduardkenner bij uitstek, voor om Yesse te komen bezoeken samen met Douwe Veenstra, de man die zich inzet voor kennis van het voormalig klooster in Gerkesklooster. Donateurs die mee geweest zijn op de excursie naar Klaarkamp en Gerkesklooster, hebben hem toen ontmoet. Douwe staat alleen in zijn werkzaamheden aangaande 'zijn' klooster, reden waarom contact gelegd werd. Waar mogelijk zullen wij hem betrekken in Groninger kloosterontwikkelingen.

Gemeente Groningen

1. *Toekomstig Cultureel Beleid*

Op 31 augustus spraken twee bestuursleden van Yesse met de heer Swagerman, voorzitter Culturele Raad Haren (CRH) over toekomstig beleid in de voormalige gemeente Haren.

De CRH is de gesprekspartner voor de gemeente Groningen waar het gaat om het Gemeentelijk Beleidsplan Cultuur. Yesse is lid van de CRH en heeft – net als andere leden – de eigen beleidsplannen bij het CRH-bestuur kunnen toelichten. Het is de bedoeling dat de verschillende Harense beleidsplannen in een advies aan de gemeente Groningen door de CRH worden gebundeld. Ter voorbereiding waren een korte en een lange versie van het Yesser toekomstperspectief geschreven. Swagerman kon goed uit de voeten met de korte versie. Interesse? Zie onderstaande link:

kloosteryesse.nl/beleidsplan-2025-2028 (of bezoek: www.kloosteryesse->centrum->ANBI-gegevens)

2. *Wethouder Kirsten de Wrede op bezoek*

Op 5 oktober 2023 vond een kennismaking plaats van wethouder Kirsten de Wrede met leden van de Culturele Raad Haren. Zij is wethouder Cultuur (en meer) voor de gemeente Groningen, maar daarnaast gebiedswethouder voor Haren, de voormalige gemeente Haren. De kennismaking had hierdoor een dubbele betekenis. Yesse was een van de uitverkorenen om een 'eigen' presentatie te mogen

houden. De abdis verzorgde deze met beelden en tekst. Die laatste werd de wethouder aangeboden, samen met enkele gegevens (uit 2020) en algemene informatie over Yesse. Zij bleek zich al goed ingelezen te hebben, het verhaal spitste zich vooral toe op de situatie van het bezoekerscentrum en het terrein, en de zorgen over het behoud van de groene strook van de Rijksstraatweg tot over het wandelpark De Vork heen. Het gebied dat Het Groninger Landschap ook nu graag ziet als het voormalig corpusland van het klooster, zoals het ook ooit was. Zij toonde zich zeer belangstellend en beloofde Yesse te bezoeken. En dat deed zij, op 11 januari 2024. Ook nu een aandachtig oor, en de belofte zich in te zetten voor de voortzetting van Yesse 'nieuwe stijl' waar zij dat kan.

3. **Peter Teerhuis, beleidsmedewerker wil meedenken**

Eind november werd het Jaarboek voor gebouwd erfgoed en archeologie 'Hervonden Stad en Land 2023' gepresenteerd in het Forum.

Uiteraard was er een 'nazit', waarin een gesprek plaatsvond tussen de abdis en Peter Teerhuis, beleidsmedewerker van de gemeente en ook van de voormalige gemeente Haren. Hij kent Yesse vanaf het begin van de oprichting van de stichting in 2010, en heeft altijd blij gegeven van zijn belangstelling. Yesse is hier mee ook weer op een andere manier op de 'gemeentekaart' gezet. Ook Peter is bereid zich in te zetten voor Yesse en gaf enkele tips waarmee wij hopelijk ons voordeel kunnen doen.

Abt Boyng in Maulbronn

Het cisterciënzer klooster Maulbronn is het best bewaarde klooster van Duitsland. Enkele jaren geleden bleek aan Bart Flikkema bij een bezoek daar, dat er ook al heel lang goed gepast wordt op het graf van de Groninger Abt Boyng. Yesse kende hem begin 15^e eeuw enige tijd als pater immediatus. Op een van zijn reizen stierf hij onverwacht, zijn lichaam werd naar Maulbronn gebracht. Het bijzondere voor ons is, dat de beheerders

Gids met boekje van Bart Flikkema

van Maulbronn na al die tijd geen idee meer hadden op wiens graf ze eigenlijk pasten. Totdat Yesse afgelopen najaar opnieuw verscheen om het boekje van Bart over Abt Boyng aan te bieden aan Maulbronn. De gids van dienst wist niet wat haar overkwam toen ze hoorde en las over het leven van de abt. Andere gidsen worden geïnformeerd, en mogelijk vormt het inspiratie tot nader onderzoek van zoveel andere graven waarvan de herkomst niet meer bekend is. In Haren de Krant heeft hierover een artikeltje gestaan:

<https://www.harendekrant.nl/wp-content/uploads/2023/11/Haren-de-Krant-november-2023-online.pdf>

11 november, Sint Martinus

We kennen zijn feest allemaal. Welke Groninger liep niet ooit met een lampion, al dan niet uit voederbiet gesneden, langs de huizen in de hoop op een appel of een peer? De Sint Martinuscommissie, onderdeel van de Koninklijke Vereeniging

voor Volksvermaken in Stad, zet zich in om deze traditie, en dan vooral het gebruik van voederbieten, in stand te houden. Inmiddels is hier een hele rij activiteiten omheen gegroeid, met name in het kader van 'Delen is het nieuwe hebben'. Dit jaar kwam daar nog meer omheen in de vorm van wandelingen. Dit alles voert hier te ver, behalve dan dat de lopers van het Pronkjewailpad dit jaar als jaarafsluiting bij de Sint Martinusoptocht van het Hereplein naar de Martinikerk zouden aansluiten op 11 november. Om deze wandeling, die startte bij het Maartenscollege in Haren een extra tintje te geven en ter voorbereiding op het thema van volgend jaar, wandelden zij via het wandelpark De vork naar Yesse. Het thema van volgend jaar is kloosters. Zo'n 120 lopers werden in drie groepen ontvangen en kregen kort uitleg over Yesse. De Pronkjewailpaden zullen dit jaar in Westerwolde uitgezet worden.

Coöperatie Sterke Musea

Inmiddels heeft Yesse zich nu ook officieel aangesloten bij de Coöperatie Sterke Musea, onderdeel van 'Toukomst', wat weer een onderdeel is van het Nationaal Programma Groningen. Dit is bedoeld om Groningen te versterken en een positieve impuls te geven na de aardbevingsellende. Er is op verschillende manieren ondersteuning mogelijk, voor nu zet Yesse in op ontwikkeling van volwaardige schoolprogramma's.

Geschiedenis van en te Yesse: Tim Huijgen

En over schoolprogramma's gesproken: In februari 2023 stond er een interview met Tim Huijgen in het Dagblad van het Noorden. Huijgen leidt geschiedenisleraren op en heeft daar een duidelijke visie bij. Hij vindt dat we moeten leren van de geschiedenis en dan vooral die uit onze eigen omgeving. Daar liggen je wortels en daar groei je op. Laat Yesse nou 'om de hoek liggen en als voorbeeld kunnen dienen voor al die 34 Groninger kloosters!' Tijd om Tim uit te nodigen en hij kwam graag. Er zijn goede mogelijkheden voor een gezamenlijke onderbouwing van een lespakket met scholen en een instelling zoals Yesse. Omdat het langer durende ontwikkelingstrajecten zijn, besloten we in overleg met Huijgen nog even te wachten totdat we passende ruimte hebben om schoolklassen te kunnen ontvangen. En dan gaat het niet alleen om basisscholen maar ook om voortgezet onderwijs. We kunnen contact opnemen zodra we zicht hebben op onze toekomst!

Wat biedt 2024?

Woensdag 6 maart: Kloosterlezing door Dr. Adrie van der Laan, conservator Bijzondere Collecties van de Universiteitsbibliotheek in Groningen. Hij vertelt over het enige bekende handschrift uit Yesse dat bewaard wordt in de Erzbischöfliche Akademische Bibliothek in Paderborn. Wat was het belang van dit handschrift, wat vertelt het ons over de geschiedenis van Yesse en het toenmalige Frisia einde 15^e eeuw? Nadere informatie volgt binnenkort.

Verder onder voorbehoud:

- Yesser mini-markt in voor- en najaar, data volgen.
- 17 april Fietstocht kloosterlanderijen rond Yesse: Hunze
- 24 april Fietstocht kloosterlanderijen rond Yesse: (Drentse) A
- 5 juli Fietstocht Menkeweer
- 14 augustus Wandeling Warffum, ook hier Yesselanderijen
- Oktober Lekenbroederstocht, Yesse-Kropswolde, datum volgt
- 13 mei - 7 juni Stijn Arnoldussen van het Groninger Instituut voor Archeologie komt weer met eerstejaarsstudenten naar Yesse om hun veldwerkkwaliteiten te ontwikkelen en tegelijk (veel) nader bodemonderzoek te doen. Eventuele publieksactiviteiten worden tijdig bekend gemaakt.

Uiteraard zullen er open-huisochtenden en -middagen komen en is bezoek op afspraak altijd mogelijk, voor (hele) kleine en grotere groepen.

Alle activiteiten, ook die nog later ontwikkeld worden, zijn terug te vinden op onze website: [ACTUEEL | kloosteryesse](#)

Tevens worden activiteiten op onze facebookpagina aangekondigd.

Het bestuur van 'Yesse' wenst u een mooi voorjaar en hoopt u te zien bij een of meer van onze activiteiten.

Hein Bekenkamp,
Annemiek Bos,
Marry Heidema,
Bart Flikkema,
Hans Punte.

